

**Concursul Multidisciplinar BOLYAI FARKAS Tantárgyverseny,
Concursul pe țară al liceelor cu predare în limba maghiară –
Magyar tannyelvű középiskolák országos vetélkedője
Concursul de geografie Teleki Sámuel Földrajzverseny
Geografie fizică generală-Természetföldrajz
2015 május 9**

Feladatlap

Feladatlap száma	
Elért pontszám	

	NÉV	ALÁÍRÁS
JAVÍTÓBIZOTTSÁG ELNÖKE		

Utasítás

- *Az adatlapot nyomtatott nagybetűkkel töltsd ki!*
- *A feladatok megoldásához számológép nem használható! Atlaszt, könyvet a versenyre bevinni tilos!*
- *A feladatok megoldásához kék színű tollat/golyóstollat kell használni!*
- *A feladatlapon javítani, átírni, radírozni, stb. nem szabad! Az elrontott részt tedd zárójelbe!*
- *Piszkozatként használd a lapok hátoldalát!*
- *A feladatok megoldására 3 óra áll rendelkezésedre! Az elérhető maximális pontszám 100, melyből a megjelenésre jár 10 pont.*

I. Hasonlítsd össze a bolygókat! Írd a megállapítás előtti pontozott vonalra a megfelelő betűt!

A Jupiter típusú bolygók

B Föld típusú bolygók

C Mindkettőre vonatkozik

D Egyikre sem vonatkozik

.....1. Saját fényük van.

.....2. Gáznemű anyagokból állnak.

.....3. Szilárd felszínük (kérgük) van.

.....4. Külső bolygóknak is hívják őket.

.....5. Az egyes bolygókat sok hold kíséri.

.....6. A Nap gravitációs terének hatása befolyásolja mozgásukat.

.....7. Közéjük tartozik a Neptunusz.

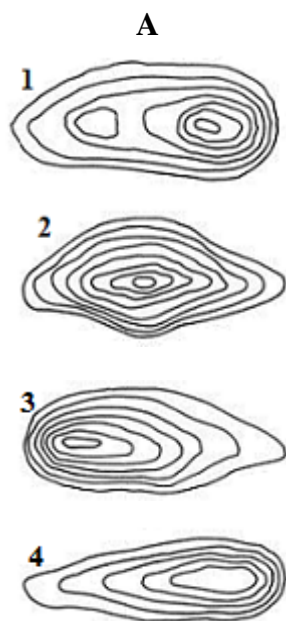
.....8. Közéjük tartozik a Vénusz.

.....9. Kis térfogat jellemzi őket.

.....10. Gyűrűs bolygók is vannak közöttük.

5 pont	
--------	--

II. Párosítsd az A oszlop domborzati formáinak szintvonalas ábrázolását, a B oszlopban oldalnézetben ábrázolt alakjaival.

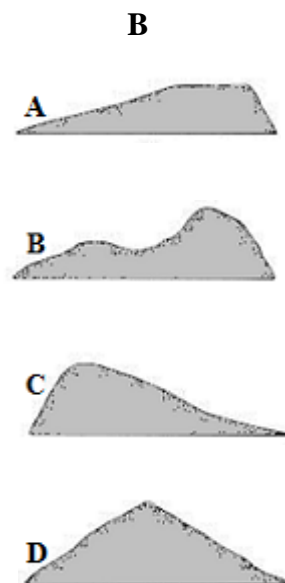


1.....

2.....

3.....

4.....



4 pont	
--------	--

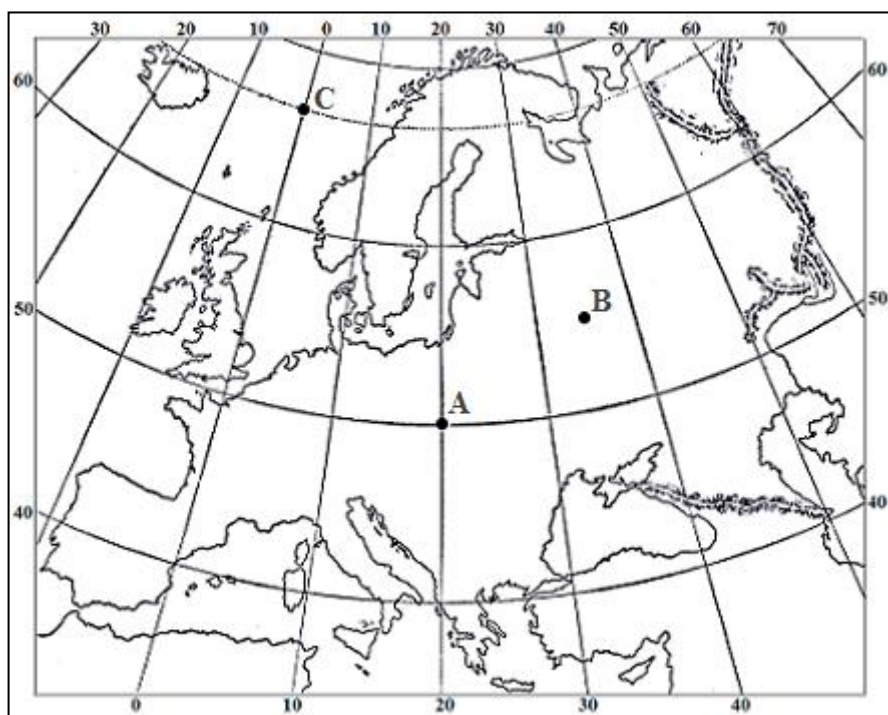
III. A mellékelt térkép segítségével válaszolj a következő kérdésekre!

1. Számítsátok ki Európa kiterjedését kelet-nyugat és észak-dél irányban, tudván, hogy szélső pontjai északon az Északi-fok ($71^{\circ}08'$ é. sz.), délen Marroqui-fok (36° é. sz.), keleten az Urál-hegység (Vorkuta település közelében $67^{\circ}30'$ k. h.) és nyugaton a Roca-fok ($9^{\circ}34'$ ny. h.).
 - a. Észak-dél irányú kiterjedése.....
 - b. Kelet-nyugat irányú kiterjedése.....

2 pont	
--------	--

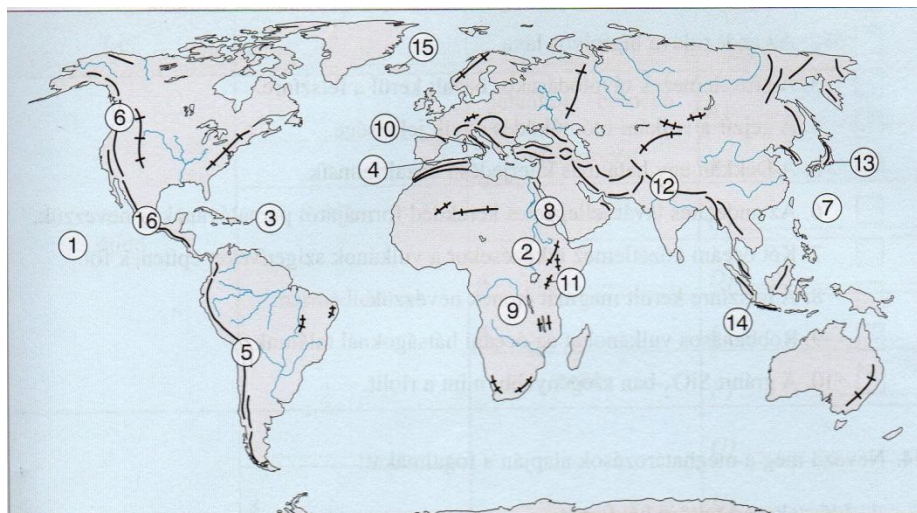
2. Határozzátok meg a térképen feltüntetett A, B és C pontok földrajzi koordinátáit!

A..... B.....C.....



3 pont	
--------	--

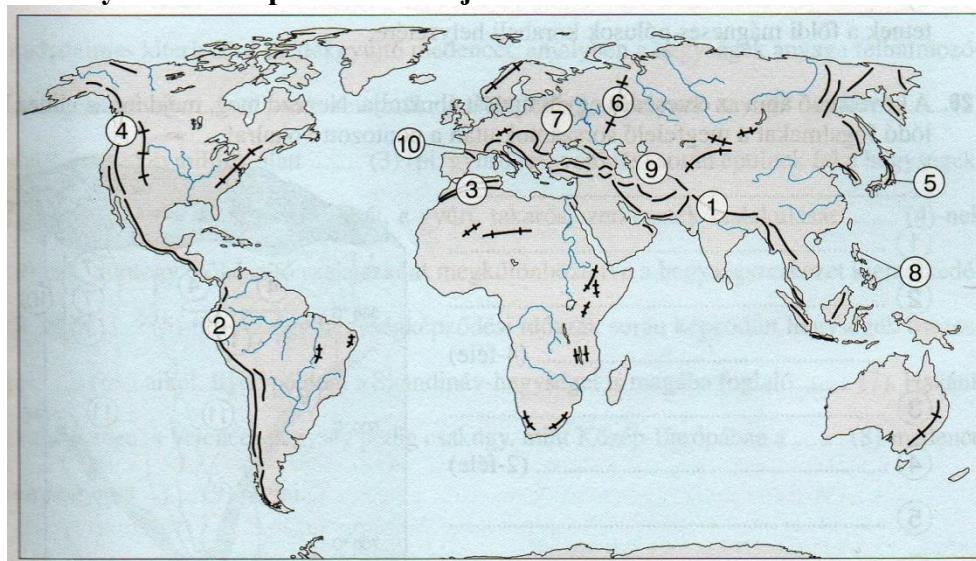
IV. Nevezd meg a kőzetlemez-mozgásokhoz kapcsolódó területeket! Írd a nevük után a térképen található sorszámukat is! (Nem minden térképi számhoz tartozik megállapítás.)



1. Egy magyar kutatóról elnevezett afrikai vulkán:
2. A Nazca- és a Dél-amerikai-közetlemez ütközésével alakult ki ez a hegység:.....
3. Nápoly mellett magasodó vulkán:.....
4. Az Afrikai- és az Arab-lemez távolodása során keletkezett tenger:.....
5. Az Afrikai-árokrendszer legmélyebb tava:.....
6. A Kordillerák tűzhányója:.....
7. Az Atlant-hátság felszínre bukkant északi szigete:.....
8. Az Antillák híres vulkánja:.....
9. Mexikóváros vulkánja:.....
10. Földünk legmélyebb pontja:.....
11. A japánok szent hegye:.....
12. Az Indonéz-szigetvilág két nagy szigete (Szumátra és Jáva) között emelkedő tűzhányó:.....
13. Földünk legmagasabb hegysége:.....
14. Szicília nagy vulkánja:.....
15. Földünk legismertebb forrópontjai:.....

15 pont	
---------	--

V. Tanulmányozd a térképet és válaszolj a kérdésekre!



1. Hasonlítsd össze az Eurázsiai- és a Pacifikus-hegységrendszert a megadott szempontok alapján! Egészítsd ki a táblázatot!

Eurázsiai-hegységrendszer	Jellemzők	Pacifikus-hegységrendszer
	Vonulatainak fő iránya	
	Milyen típusú kőzetlemezek ütköztek?	
	Történt-e alábukás?	
	Melyek a jellemző kőzetei?	
	Mely kontinenseken találhatók?	
	Az ide tartozó hegységek sorszáma	

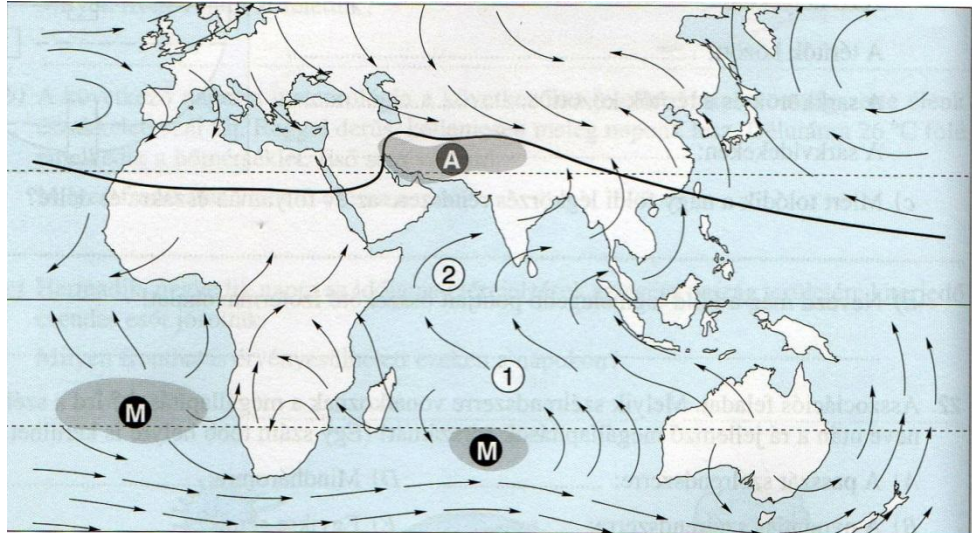
15 pont

VI. Tanulmányozd a térképvázlatot és válaszolj a következő kérdésekre!

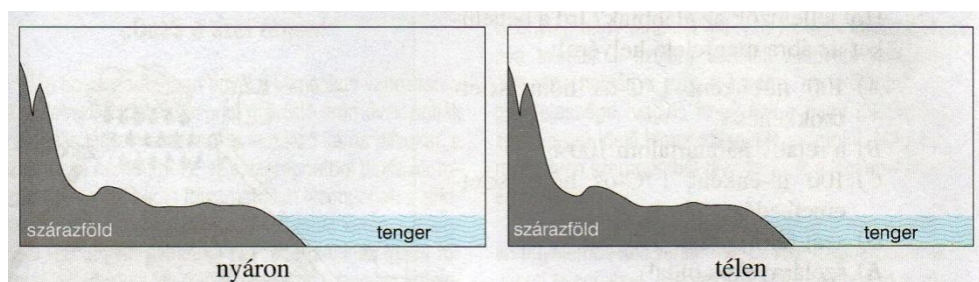
1. Nevezd meg a térképvázlaton számokkal jelzett szeleket és azok irányát!

①..... ②.....

2. Melyik félgömbön van nyár a rajz szerinti helyzetben?.....
3. Mi kényszeríti irányváltásra az ① számmal jelzett szelet?.....



4. Rajzold be az ábrákba a ②-es számmal jelzett szél irányát a nyári és a téli időszakban! Jelöld a légnyomásviszonyokat és a csapadék keletkezésének helyét is!

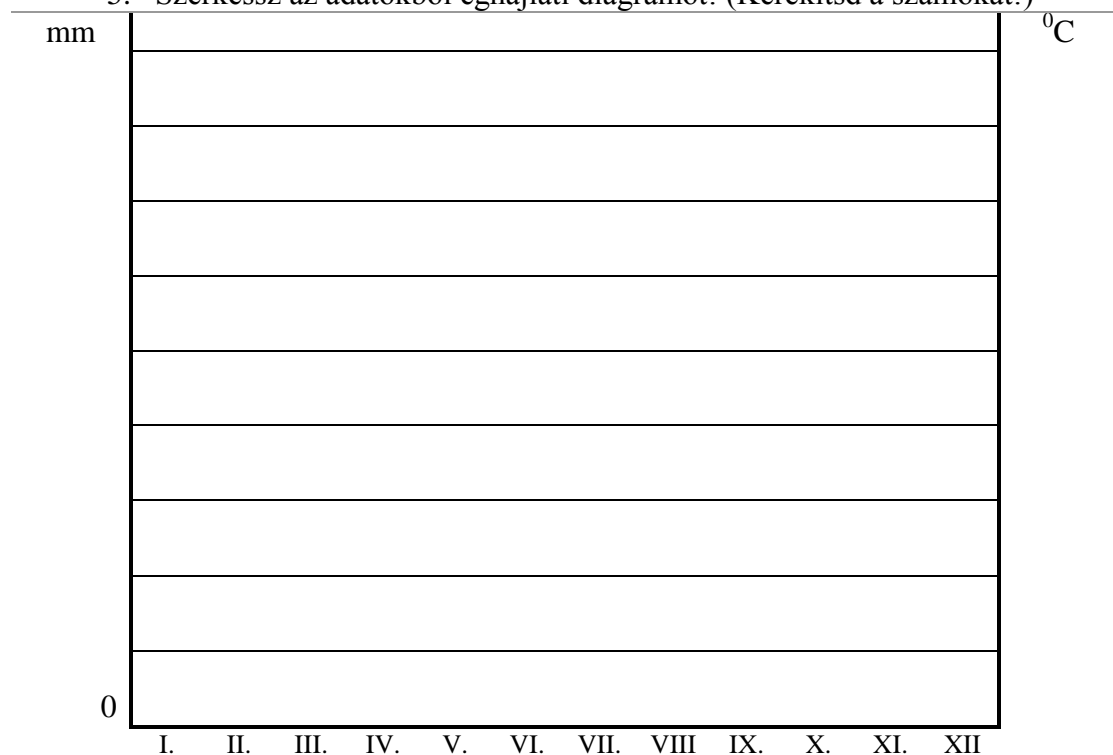


6 pont

VII. Vizsgáld meg a táblázatban lévő hőmérsékleti és csapadéértékeket! Végezd el a számításokat és válaszolj a kérdésekre!

Hónap	Havi hőmérséklet átlag (°C)	Havi csapadék átlag (mm)	Hónap	Havi hőmérséklet átlag (°C)	Havi csapadék átlag (mm)
Január	26,3	28	Július	24,2	273
Február	27,7	48	Augusztus	24,2	175
Március	27,7	106	Szeptember	25,3	128
Április	27,3	210	Október	25,7	130
Május	26,2	268	November	26,8	75
Június	25,4	443	December	26,8	30

1. Évi középhőmérséklet:.....
2. Évi közepes hőingás:.....
3. Évi csapadékmennyiség:.....
4. Következtess a vizsgált adatokból! Mely éghajlati övben van a mérőállomás?.....
5. Szerkessz az adatokból éghajlati diagramot! (Kerekítsd a számokat!)



5 pont	
--------	--

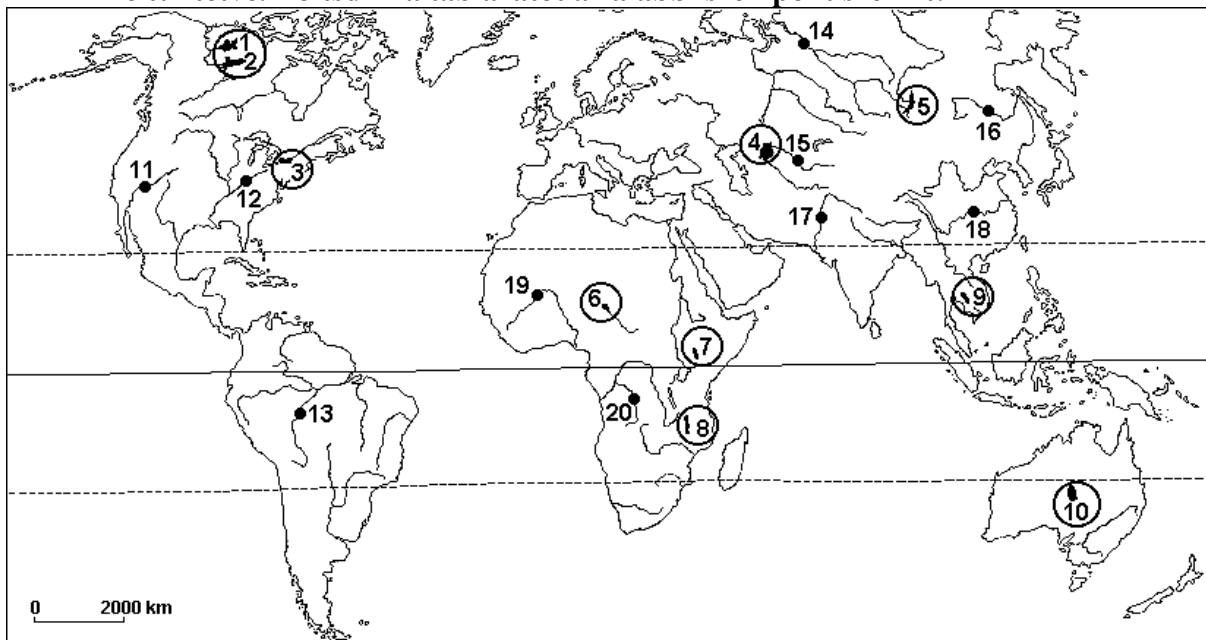
VIII. Asszociációs feladat. Hasonlítsd össze az éghajlatokat! Írd az állítások elé a megfelelő betűjelet!

- A) forró övezeti sivatagi éghajlat
- B) mérsékelt övezeti sivatagi éghajlat
- C) mindkettő
- D) egyik sem

-1. Kialakulásának oka az óceánoktól való nagy távolság.
-2. Területén erőteljes a fagy okozta aprózódás.
-3. Évszakai nem különülnek el.
-4. A legjelentősebb felszínformáló erő a szél.
-5. Uralkodó szele a passzát szélrendszer leszálló ága.
-6. Tájain a napi hőingás mértéke jelentősen meghaladja az évi közepes hőingását.
-7. Magashegységekkel körülzárt medencékben is kialakulhat.
-8. Előfordulásának példája a Takla-Makán.
-9. Folyóinak nagy része időszakos.
-10. A térítők mentén, a 20⁰ és a 30⁰ szélességi körök között jellemzőek.

5 pont	
--------	--

IX. Az alábbi térképen a karikában 1-10-ig tavak és 11-20-ig folyók vannak feltüntetve. Töltsd ki a táblázatot az alábbi szempont szerint!



a.) Nevezd meg a tavakat és ezek eredetét.

Tavak		
Sorszám	Név	Eredet
1.		
2.		

3.		
4.		
5.		
6.		
7.		
8.		
9.		
10.		

10 pont	
---------	--

b.) Nevezd meg a folyókat, illetve mely tengerbe, folyamba vagy tóba torkollik.

<i>Folyók</i>		
Sorszám	Név	Vízgyűjtő
11.		
12.		
13.		
14.		
15.		
16.		
17.		
18.		
19.		
20.		

20 pont	
---------	--

Összesen: 90 pont	
--------------------------	--